

[PhDr. Evžen Lukeš \(11. září 1925 - 18. září 2017\) \[1\]](#)

Autor:

- [HOUŠKOVÁ, Zlata](#) [2]

Číslo:

- [2018, ročník 27, číslo 1](#) [3]

Rubrika:

- [Osobnosti](#) [4]

Klíčová slova:

- [Lukeš, Evžen](#) [5], [nekrology](#) [6]

Region:

- [01 Praha](#) [7]

V září loňského roku nás zastihla zpráva o úmrtí dr. Evžena Lukeše. Dožil se požehnaného věku 92 let, přesto byla ta informace pro mnohé z nás náhlá a překvapivá. Evžen Lukeš totiž jaksí neoddelitelně a nezrušitelně patřil k pražskému (a jistěže i celostátnímu) knihovnickému životu. Kdekdo ho znal. Někoho učil v knihovnickém kurzu, jinému zasedal v komisi u maturitních zkoušek, někoho vedl v knihovně na praxi. Někteří knihovníci ho znali z komise muzejních knihoven, jiní ze SKIP či z neformálního klubu starých pánů a další z některé knihovnické společenské akce. Řada lidí ho poznala jako pracovního kolegu, ať už ve Státní (dnes Národní) knihovně, ve Státní pedagogické (dnes Pedagogické) knihovně J. A. Komenského či – a to zejména – v Knihovně Uměleckoprůmyslového musea, kterou 19 let vedl; jako pracujícího seniora ho znali v knihovně Nejvyššího kontrolního úřadu nebo knihovně Památníku národního písemnictví.

Já se s ním setkala ještě jinak, a to hned na počátku své profesní dráhy, což bych mohla říci jen o málo lidech z oboru – jako zástupce čtenářské obce na Praze 2. Dr. Lukeš byl totiž členem knihovnické rady Bezručovy knihovny, v níž jsem po škole začínala. Pravidelně jsme se setkávali na velmi přátelských „zasedáních“ a už tehdy bylo skvělé poslouchat jeho knihovnické historky. Vždycky na ně došlo. Měl jich nepřeberně, uměl je vyprávět a vzpomínal v nich na osobnosti, o kterých jsme se na fakultě učili; on nám je ale představoval mnohem lidštěji a s humorem, který z velikánů činil blízké a sympatické lidi. A kromě toho začínající knihovníci čas od času opravdu otcovsky i dobře poradil.

Nepřerušili jsme spolu vlastně nikdy osobní kontakt. K Evženovým (omlouvám se za familiární označení, nikdy jsme nebyli „per tu“) vlastnostem patřila dobrá paměť a schopnost uchovávat, ba pěstovat společenské kontakty, přátelské vazby. A protože český knihovnický svět je malý, potkávali jsme se tu a onde, vždycky se ke mně hlásil, zajímal se o mou práci a vždycky našel čas na přátelský rozhovor. Nejčastěji jsme se pak setkávali na akcích pražské organizace SKIP, jejímž členem byl od obnovení SKIP v roce 1990, na zájezdech, vánočních večírcích, seminářích, regionálních valných hromadách. Bral své členství ve SKIP velmi vážně a velmi aktivně. Akce navštěvoval neúnavně, pravidelně; vystupoval, diskutoval, navrhoval, laskavě kritizoval, ale také děkoval, zkrátka byl tím členem, pro něhož a s nímž je každému organizátorovi či funkcionáři radost pracovat.

Zažili jsme s ním spoustu veselých a stále tradovaných historek – když se nám ztratil v Táboře, když

nechal čepici v antikvariátu v Jindřichově Hradci, když přišel na akci s denním zpožděním nebo když svačil ve dvě v noci v Kubově Huti. Ale také když nás upozorňoval na historické zajímavosti při výletech po Česku, když nám nenápadně doplňoval naše znalosti z historie, když vyprávěl historky ze své knihovnické minulosti, kterou jsme my už nepamatovali, když přijel v době povodní nabídnout do Národní knihovny svou pomoc. Patřil neodmyslitelně k pražské rodině SKIP. Ještě před pár lety za mnou chodil pravidelně ptát se, co je ve SKIP nového. Slyšel už špatně, ale zájem o dění v knihovnictví a SKIP neztratil.

Rozloučit se s Evženem Lukešem nás přišlo nemnoho, přesto jsem zaregistrovala lidi z různých „koutů“ našeho oboru, což jen potvrdilo šíři jeho společenských kontaktů. Zároveň jsem si znovu uvědomila, jak málo o sobě – přes všechny mediální vymoženosti – opravdu víme. Na poslední cestu rodina vybrala nikoli vážnou hudbu, klasiku, jak bych téměř na sto procent očekávala, ale skvělé jazzové a (snad) soulové skladby. Proč? Měl ji zesnulý rád? V řadě kondolujících jsem vyslechla hluboké a pohnuté díky rodině od mně neznámé dámy, která prohlásila Evžena Lukeše za statečného a nejlaskavějšího člověka v jejím životě, který jí v určitém pohnutém období pomohl přežít. Co víme o jeho statečnosti a laskavosti, o jeho činech? Co vlastně víme o něm? Co víme o kterémkoli z nás?

S odchodem každého z nás zmizí zároveň tolik zajímavých, důležitých a nenahraditelných informací, zpráv a poznatků, tolik potřebných důkazů smyslu konkrétní člověčí existence – a my se o nich už nikdy nedozvíme, nezachytíme jejich atmosféru, jejich podstatu, jejich inspiraci pro sebe a další generaci. A mohli bychom, kdybychom své stárnoucí kolegy nutili k pamětem – orálním i písemným, kdybychom jim naslouchali, kdybychom se o ně a jejich životy (i práci) víc a včas zajímali.

A tak nám zbývá jen vzpomínka.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-1/phdr-evzen-lukes-11-zari-1925-18-zari-2017>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-1/phdr-evzen-lukes-11-zari-1925-18-zari-2017>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/houskova-zlata>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-1>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/osobnosti>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/lukeš-evžen>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/nekrology>
- [7] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/regiony/01-praha>